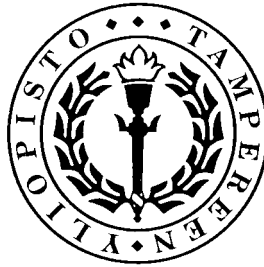

TAMPEREEN YLIOPISTO

YHTEISKUNTA- JA KULTTUURITIEDEIDEN YKSIKKÖ

LISENSIAATIN JA TOHTORIN TUTKINNOT

OPINTO-OPAS

2015–2018

Sisällys

LISENSIAATIN JA TOHTORIN TUTKINTOJEN SUORITTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1.8.2015–31.7.2018	3
1. LISENSIAATIN- JA TOHTORIN TUTKINNOT	3
2. TUTKINTOJEN SUORITTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	4
1.8.2015 -31.7.2018	4
2.1. Valintaperusteet.....	4
2.2. Hakeminen	5
2.3. Ilmoittautuminen	7
2.4 Henkilökohtainen opintosuunnitelma ja ohjaussopimus	8
2.5. Opiskelu oikeus yliopiston muihin opintoihin	8
2.6. Jatkokoulutus yliopistojen kansainvälisenä yhteistyönä	9
2.7 Jatkokoulutustoimikunta.....	9
2.8. Licensiaatin tutkinto	9
2.9. Tohtorin tutkinto	12
3. TODISTUKSET	16
3.1. Määräysten voimaantulo	17
4. TOHTORIOHJELMIEN OPETUSSUUNNITELMAT	17
1.8.2015–31.7.2018	17
Opintojen rakenne.....	17
Tohtoriohjelmat.....	17
Filosofian tohtoriohjelma.....	18
Historian tohtoriohjelma	20
Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma	21
Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma	23
Tohtoriohjelmien opetussuunnitelmien voimaantulo.....	25
LIITE Ohjeita vastaväittäjälle	26
Väitöksen ja väitöskirjan arviointikriteerit	26

LISENSIAATIN JA TOHTORIN TUTKINTOJEN SUORITTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET 1.8.2015–31.7.2018

1. LISENSIAATIN- JA TOHTORIN TUTKINNOT

Yksikössä voidaan suorittaa

- Filosofian lisensiaatin ja tohtorin tutkinto (A 794/2004, 1039/2013)
- Psykologian lisensiaatin ja tohtorin tutkinto. Lisensiaatin tutkintoon voidaan sisällyttää erikoispsykologin koulutus. Lisensiaatin tutkintoon johtavaan erikoispsykologikoulutukseen ei enää oteta uusia opiskelijoita. (A 794/2004, 1039/2013, 568/2005, 1439/2014).
- Yhteiskuntatieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkinto. Sosiaalityössä voidaan lisensiaatin tutkintoon sisällyttää erikoissosiaalityöntekijän koulutus. Lisensiaatin tutkintoon johtavaan erikoissosiaalityöntekijän koulutukseen ei enää oteta uusia opiskelijoita. (A 794/2004, 568/2005, 1439/2014).

Filosofian lisensiaatin (FL) tutkinnon pääaineena voivat olla

- filosofia,
- historia ja
- logopedia.

Filosofian tohtorin tutkinnon (FT) pääaineena voi olla

- **humanistisella alalla**
 - o filosofia,
 - o historia ja
 - o logopedia
- **yhteiskuntatieteellisellä alalla**
 - o nuorisotutkimus
 - o sosiaaliantropologia,
 - o sosiaalipolitiikka,
 - o sosiaalipsykologia,
 - o sosiaalityö,
 - o sosiologia tai
 - o sukupuolentutkimus (ent. naistutkimus).
- Lisäksi filosofian tohtorin tutkinto voidaan suorittaa psykologia pääaineena ja rauhan- ja konfliktintutkimuksen tutkimusalalla.

Psykologian lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon (PsL, PsT) pääaine on psykologia.

Yhteiskuntatieteiden lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon (YTL, YTT) pääaineena voi olla

- nuorisotutkimus
- sosiaaliantropologia,
- sosiaalipolitiikka,
- sosiaalipsykologia,
- sosiaalityö,
- sosiologia,

- sukupuolentutkimus (ent. naistutkimus) tai
- rauhan- ja konfliktitutkimuksen tutkimusala.

Tohtorin tutkinto suoritetaan tohtoriohjelmassa. Näitä yksikössä on neljä:

- Filosofian tohtoriohjelma
- Historian tohtoriohjelma
- Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma
- Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma (oppialat nuorisotutkimus, rauhan- ja konfliktitutkimus, sosiaaliantropologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia, sosiaalityö, sosiologia tai sukupuolentutkimus).

2. TUTKINTOJEN SUORITTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1.8.2015 -31.7.2018

2.1. Valintaperusteet

Lisensiaatin ja tohtorin tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon tai vastaavantasoisien kotimaisen tai ulkomaisen tutkinnon ja jolla on haetun tutkinnon pääaineessa syventävät opinnot tai niihin rinnastettavat opinnot. Oppiaineen syventävien opintojen korvaamisesta tai rinnastamisesta muilla opinnoilla päättää oppiaineen professori.

Valintaperusteena on ensisijaisesti toteuttamiskelpoinen tutkimussuunnitelma sekä aiempi opintomenestys. Lisäksi otetaan huomioon hakijan suorittamaan tutkintoon sisältyvät ja niiden lisäksi mahdollisesti suoritettavat yliopistotasoiset opintosuoritukset sekä muut mahdolliset väitöskirjatyötä edistävät tutkimusansiot.

Hakijalta edellytetään myös alustava tohtorintutkinnon opintosuunnitelma, josta opintojen lisäksi ilmenevät perustelut jatko-opinto-oikeuden hakemiselle sekä hakijan opinnoilleen asettamat tavoitteet.

Jatko-opiskelijoiden kyvykkyyttä ja soveltuvuutta arvioidaan seuraavin perustein:

- tutkimus- ja opintosuunnitelman tieteellinen laatu ja relevanssi sekä suunnitelman toteuttamisen realistisuus
- perustutkinnon, suoritettujen opintojen ja tutkimusaiheen soveltuvuus tohtoriohjelmaan
- asiantuntevan ohjauksen saatavuus
- hakijan tiedot ja taidot, aiemman opinnäytetyön arvosana sekä tohtoritutkinnon suorittamisessa vaadittava kielitaito
- hakijan lupaavuus ja motivaatio.

Jatko-opiskelijoita valittaessa otetaan kelpoisuuden ohella huomioon myös tieteenalayksikön voimavarojen riittävyys jatkokoulutukseen liittyvän opetuksen ja tarvittavan ohjauksen järjestämiseen. Yksikkö mitoittaa uusien lisensiaatti- ja tohtoriopiskelijoiden lukumäärän opintojen ohjaukseen käytettävissä olevien voimavarojen mukaiseksi. Vuosittain uusia tohtoriopiskelijoita otetaan noin 30.

2.2. Hakeminen

Lisensiaatin ja tohtorin tutkinnon suorittamisoikeutta on haettava kirjallisesti yksiköltä.

Ennen hakemuksen laatimista ja jättämistä hakijaa pyydetään ottamaan yhteyttä haettavan oppiaineen vastuuprofessoriin tarkoituksena selvittää hakijan tutkimusaiheen soveltuminen yksikön tutkimusprofiiliin. Tarkemmat ohjeet ovat luettavissa yksikön www-sivuilla: <http://www.uta.fi/ky/tohtoriopinnot/opinto-oikeus.html>

Opinto-oikeutta haetaan joko suoraan tiettyyn tohtoriohjelmaan (Filosofian tohtoriohjelma, Historian tohtoriohjelma) tai tohtoriohjelmaan ja pääaineeseen (Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma sekä Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma, johon kuuluvat nuorisotutkimus, rauhan- ja konfliktitutkimuksen tutkimusala, sosiaaliantropologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia, sosiaalityö, sosiologia ja sukupuolentutkimus).

Hakemukseen liitetään jäljennös valintaperusteissa mainitusta tutkintotodistuksesta sekä selvitys muista mahdollisista opinnoista ja tutkimusansioista.

Hakijan tulee täyttää **alustava opintosuunnitelma** sekä liittää mukaan väitöskirjaa (tai lisensiaattitutkimusta) koskeva **tutkimussuunnitelma**.

Tutkimussuunnitelman tulee sisältää soveltuvin osin:

- o tutkimuksen tavoitteet
- o aiheeseen liittyvä aiempi tutkimus lyhyesti sekä tutkimuksen liittyminen siihen
- o teoreettis-metodologiset lähtökohdat / keskeiset käsitteet
- o tutkimuskysymykset ja mahdolliset hypoteesit
- o tutkimusmenetelmät, aineisto ja eettiset kysymykset
- o toteutus: aikataulu, rahoitussuunnitelma, mahdollinen tutkimusryhmä ja tutkimusyhteistyö
- o suunniteltu väitöskirjan tyyppi (monografia, artikkeliväitöskirja) ja kieli
- o lähdeluettelo
- o suositeltava pituus on 5-8 sivua (Times New Roman 12 pistettä).

Suunnitelmaa arvioitaessa otetaan huomioon tutkimusaiheen soveltuminen oppiaineen tutkimusprofiiliin sekä oppiaineen ohjausresurssit.

Hakija voi ilmoittaa hakemuksessaan oman toiveensa ohjaajasta (ohjaajista) yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön piiristä.

Ulkomailla korkeakoulututkintonsa suorittaneiden tulee lisäksi liittää hakemukseen

- virallinen englanninkielinen käännös tutkintotodistuksesta
- pro gradu -tutkielmaa vastaava kirjallinen työ (täydellinen kopio englanniksi tai sopimuksen mukaan muulla kielellä, tällöin vaaditaan englanninkielinen tiivistelmä työstä)
- selvitys tutkintoon sisältyvistä opintosuorituksista sekä
- luotettava selvitys kielitaidosta.
 - o **Suomeksi opiskelevat:** Tohtoriopintoihin hakevan tulee todentaa riittävä suomen kielen taitonsa, mikäli hakija on suorittanut maisterin tutkintonsa muulla kielellä kuin suomeksi.

Riittävä suomen kielitaito voidaan todentaa seuraavasti:

a) standardoidun kielitaitotestin tuloksella:

- Yleinen kielitutkinto, taitotaso 5 seuraavista osa-alueista: tekstin ymmärtäminen, kirjoittaminen, puhuminen.

- Valtionhallinnon suullisen ja kirjallisen kielitaidon kokeet, taitotaso hyvä.

tai

b) aiemman koulutuksen perusteella:

1. Ylioppilastutkinto tai vastaava

- Suomalaisen ylioppilastutkinnon äidinkielen koe (suomen kielessä) vähintään arvosanalla approbatur.
- Suomalaisen ylioppilastutkinnon suomi toisena kielenä -koe vähintään arvosanalla magna cum laude approbatur.
- Suomalaisen ylioppilastutkinnon pitkän oppimäärän mukainen suomen koe vähintään arvosanalla eximia cum laude approbatur.
- Suomalaisen ylioppilastutkinnon keskipitkän oppimäärän mukainen suomen koe vähintään arvosanalla laudatur.
- Reifeprüfung/Abiturprüfung-tutkinnossa suomi kirjallisesti hyväksytyllä arvosanalla (väh. 4) TAI suomi suullisesti vähintään arvosanalla 8.
- IB-tutkinnossa suomi A1-kielenä hyväksytyllä arvosanalla (väh. 2) TAI suomi A2-kielenä vähintään arvosanalla 5 TAI suomi A-kielenä (literature / language and literature / language and performance) hyväksytyllä arvosanalla (väh. 2).
- EB-tutkinnossa suomi LI-kielenä hyväksytyllä arvosanalla (väh. 4) TAI suomi LII-kielenä vähintään arvosanalla 7.

2. Koulusivistys

- Perusopetus, toisen asteen tutkinto tai muu korkeakoulukelpoisuuden antava tutkinto suoritettu suomen kielellä.

3. Korkeakouluopinnot

- Korkeakoulussa suomen kielestä tutkintoon sisältyvä kielikoe tai kieliopinnot, jotka osoittavat suomen kielen (toisena kotimaisena kielenä) suullista ja kirjallista taitoa, vähintään arvosanalla hyvä.
- Korkeakoulussa suomen kielestä vähintään 35 ov:n tai 70 op:n opinnot TAI arvosana cum laude approbatur TAI vastaavat opinnot korkeakoulun antaman todistuksen mukaan vastaavasta oppiaineesta.
- Korkeakoulututkinto suomeksi TAI korkeakoulututkinto pääaineena suomen kieli (tai vastaava) TAI korkeakoulussa kypsyysnäyte suomeksi.

○ **Englanniksi opiskelevat:**

TOEFL minimipistemäärät: 90/Internet-based, 575/paper-based;

IELTS minimipistemäärä 6.5 yksittäinen pistemäärä ei saa olla alle 5.5;
 PTE minimipistemäärä 62;
 Lisätietoja: <http://www.uta.fi/yky/en/doctoralstudies/admission.html#procedure.>)

HUOM! Erikoistumiskoulutukset uudistuivat 1 päivänä tammikuuta 2015 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen (1439/2014) mukaan siten, että ne eivät enää johda lisenssiaan tutkintoon. Uusimuotoinen erikoistumiskoulutus on maksullista.

Lisätietoja uusimuotoisiin erikoistumiskoulutuksiin hakemisesta:

- Psykonet: <http://www.psykonet.fi/Erikoispsykologikoulutus> ,
- Sosnet: <http://www.sosnet.fi/Suomeksi/Koulutus/Erikoistumiskoulutus>

Hakuajat

Hakemuksia käsitellään kaksi kertaa vuodessa. Hakuajat ovat huhtikuu ja lokakuu. Päätökset uusista opinto-oikeuksista tehdään ennen seuraavan lukukauden alkua.

Valintapäätös ja ohjaaja(t)

Hakemus toimitetaan yksiköstä lausunnolle asianomaiseen tohtoriohjelmaan/oppiaineeseen. Lausunto joko puoltaa hakemusta ja ehdottaa ohjaajat, tai sisältää perustellun kielteisen kannan. Jatkokoulutustoimikunta käsittelee hakemukset lausuntojen pohjalta ja tekee johtajalle esityksen puollettavista hakemuksista.

Opinto-oikeus myönnetään yksikön johtajan päätöksellä, jossa todetaan myönnetty opinto-oikeus ja ohjaaja/ohjaajat.

Opinto-oikeus myönnetään tohtorin tutkintoon, mutta opiskelijalla on oikeus myös vastaavan lisenssiaan tutkinnon suorittamiseen. Ohjaajatieto kirjataan opintosuoritusrekisteriin.

Ohjaajaksi voidaan määrätä yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön professori tai siellä muussa opetustehtävässä toimiva, vähintään dosentin pätevyystason saavuttanut henkilö. Toiseksi ohjaajaksi voidaan määrätä riittävän tieteellisen pätevyyden saavuttanut ja tohtorin tutkinnon suorittanut asiantuntija, suostumuksensa mukaan myös yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön ulkopuolelta.

Ohjaussuhdetta koskevissa kysymyksissä ohjaaja tai ohjattava ottaa yhteyttä opintokoordinaattoriin, joka keskusteltuaan tohtoriohjelman vastuuprofessorin tai yksikön johtajan kanssa valmistelee tarvittaessa ohjaajamuutoksesta johtajan päätöksen. Ohjaajavaihdokset merkitään opintorekisteriin. Tarvittaessa jatkokoulutustoimikunta voi ottaa asian käsiteltäväkseen. Ohjaussuhteen raukeaminen, ks. sivu 9.

Opiskelemaan hyväksytyjen hakemukset säilytetään yksikön kansliassa.

2.3. Ilmoittautuminen

Uusi jatkotutkinto-opiskelija ilmoittautuu aktuaarinkansliaan hyväksymiskirjeen ohjeiden mukaan. Tämän jälkeen jatko-opiskelija on velvollinen ilmoittautumaan yliopistoon lukuvuosittain voidakseen käyttää opiskeluoikeuttaan. Ainoastaan läsnäolevaksi ilmoittautunut opiskelija voi osallistua opetukseen ja harjoittaa opintoja yliopistossa.

Vanhoille jatkotutkinto-opiskelijoille lähetetään yleensä jo toukokuussa ilmoittautumislomake ja ylioppilaskunnan tilisiirtolomake. Ylioppilaskuntaan kuuluminen on jatkotutkinto-opiskelijalle vapaaehtoista. Ylioppilaskunnan jäseneksi liittyvä ilmoittautuu läsnäolevaksi maksamalla pankkiin ylioppilaskunnan jäsenmaksun tilisiirron omaa viitenumeroa käyttäen ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä.

Ei-jäseneksi ilmoittautuvan on tehtävä joko läsnä- tai poissaoloilmoitus aktuaarinkansliaan ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä henkilökohtaisesti, postitse, sähköpostitse (aktuaari@uta.fi) tai verkossa: <http://www.uta.fi/nettiopsu/>.

Jatko-opiskelija, joka ei ole ilmoittautunut edellä kuvatulla tavalla menettää opiskeluoikeutensa. Jos opiskelija haluaa myöhemmin jatkaa opintojaan, hänen on kirjallisesti haettava aktuaarista tai jos viimeisestä kirjoilla olosta on kulunut yli vuosi, yksikön johtajalta oikeutta päästä uudelleen opiskelijaksi.

2.4 Henkilökohtainen opintosuunnitelma ja ohjaussopimus

Ohjaaja(t) ja jatko-opiskelija laativat ohjaussopimuksen, johon on kirjattu kummankin osapuolen oikeudet ja velvoitteet ja mm. opintojen aikataulusuunnitelmat, sekä opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman lisensiaatin/tohtorin tutkintoon vaadittavien muiden opintojen (60 op, ammatillinen lisensiaatintutkimus 80 op) kuin lisensiaatintutkimuksen/väitöskirjan sisällöstä ja suoritustavoista (lomake ja ohjeet: <http://www.uta.fi/yky/tohtoriopinnot/hops.html>).

Tutkimustyön 1. ohjaajaksi määrätty opettaja hyväksyy opintosuunnitelman, ja siihen mahdollisesti myöhemmin tehtävät muutokset opiskelijan hakemuksesta. Tieto opintosuunnitelman hyväksymisestä sekä mahdollisista muutoksista merkitään opintosuoritusrekisteriin. Lomake tulee täyttää mahdollisimman pian opinto-oikeuden saamisen jälkeen. Opiskelijan on syytä ottaa itselleen kopio allekirjoitetusta lomakkeesta.

Allekirjoitettu ohjaussopimus ja HOPS-lomake säilytetään yksikön kansliassa. Lomake liitetään hakemukseen tutkintotodistusta haattaessa. ***Tohtoriohjelmien opetussuunnitelmissa voidaan antaa opintosuunnitelmasta ja ohjaussopimuksesta edellä olevaa täsmentäviä määräyksiä.***

Opintojen raportointi

Opiskelijan velvollisuus on raportoida vähintään kerran vuodessa ohjaajalleen tutkimustyön ja muiden opintojen edistymisestä. Raportointi kirjataan opintosuoritusrekisteriin. Opinto- ja tutkimussuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Jos tutkimus radikaalisti muuttuu tai opinnot viivästyvät, voidaan opiskelijalta vaatia kokonaan uuden tutkimussuunnitelman esittämistä.

Mikäli opiskelija ei edistä väitöskirjaansa eikä muita opintojaan, jatkokoulutustoimikunta voi ohjaajan aloitteesta ja muita ohjaajia ja opiskelijaa kuultuaan todeta ohjaussuhteen rauenneeksi (ohjaajan vaihtaminen opiskelijan aloitteesta ks. sivu 8). Opiskelija pääsee uudelleen ohjattavaksi esittämällä realistisen etenemissuunnitelman. Mikäli väitöskirjatyö ei ole aiemmin edennyt toistuvista uusista etenemissuunnitelmista huolimatta, opiskelijan on lisäksi pystyttävä todentamaan työn edenneen ohjauksen keskeytystilanteesta.

2.5. Opiskeluoikeus yliopiston muihin opintoihin

Yksikköön jatkotutkinnon suorittamisoikeuden saanut ja läsnäolevaksi ilmoittautunut opiskelija voi osallistua sellaiseen Tampereen yliopiston muissa tieteenalayksiköissä annettavaan opetukseen, josta on sovittu opetusta antavan yksikön kanssa ja joka on sisällytetty jatko-opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan. Opintoja toisessa yksikössä harjoitettaessa noudatetaan sen opetussuunnitelmaa ja muita määräyksiä.

2.6. Jatkokoulutus yliopistojen kansainvälisenä yhteistyönä

Jos jatkokoulutus on tarkoitus järjestää yhteistyönä jonkin ulkomaisen yliopiston kanssa (kansainväliset yhteistutkinnot, cotutelle) opiskelijan 1. ohjaajan tulee ottaa yhteyttä jatkotutkintoasioiden esittelijään, heti kun yhteistyötä aletaan suunnitella, jotta kaikki asiaan vaikuttavat tekijät tulevat huomioon otetuksi ja tarvittavat yhteistutkintoa koskevat sopimusasiakirjat laadituksi. Yhteistyössä noudatetaan yliopiston antamia määräyksiä ja ohjeita (Opetusneuvoston linjauksia: Kansainväliset yhteistutkinnot ja yhteisohjauksjärjestelyt Tampereen yliopistossa 15.11.2013). Koulutusyhteistyöstä laaditaan kirjallinen sopimus noudattaen näitä määräyksiä ja oppiainekohtaisia vaatimuksia.

2.7 Jatkokoulutustoimikunta

Yksikön johtokunnassa päätettävät jatkotutkintoasiat käsitellään valmistelevasti yksikön jatkokoulutustoimikunnassa. Toimikunta muodostaa myös tohtoriohjelmien yhteisen johtokunnan.

Jatkokoulutustoimikuntaan kuuluvat tohtoriohjelmien vastuuproffessorit sekä Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmasta sosiaalityötä edustava professori. Toimikunnan jäsenenä on myös yksi yksikön jatko-opiskelija. Toimikunnan sihteerinä toimii opintokoordinaattori. Toimikunta voi kutsua lisjäseniä tai asiantuntijoita käsiteltävien asioiden mukaisesti.

Toimikunta valmistelee jatkotutkintoja koskevat asiat yksikön johtokunnalle, jossa niitä koskevat päätökset esittelee opintokoordinaattori. Toimikunnan tehtävänä on:

- jatkotutkintoja koskevien määräysten valmistelu
- yksikön tohtoriohjelmien suunnittelu ja kehittäminen
- johtokunnan päätettäväksi tulevien väitöskirjaa ja lisensiaatintutkimusta koskevien asioiden käsittely
- muista jatkotutkintoasioista keskusteleminen
- muut yksikön johtajan sille erikseen määräämät tehtävät.

Jatkokoulutustoimikunta voi käsitellä ohjaussuhteisiin liittyviä ongelmatilanteita.

2.8. Lisensiaatin tutkinto

Vaadittavat opintosuoritukset

Tutkintoasetuksen (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 1039/2013, 21 §) mukaan **tieteellisen** jatkokoulutuksen yleisenä tavoitteena on, että jatkokoulutuksen suorittanut on

1. perehtynyt syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen;
2. hankkinut valmiudet soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
3. perehtynyt hyvin oman tutkimusalaansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;
4. saavuttanut sellaisen yleisen tieteen teorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen;
5. saavuttanut riittävän viestintä- ja kielitaidon ja muut valmiudet toimia työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä kansallisesti ja kansainvälisesti

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi vaaditaan yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikössä **tieteelliseen** lisensiaatin tutkintoon seuraavat opinnot:

a) 60 opintopisteen laajuiset, tutkimustyötä tai ammatillista kelpoisuutta tukevat jatko-opinnot, joiden sisältö on seuraava:

Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op

Opinnot kehittävät yleisiä teoreettisia ja menetelmällisiä taitoja, valmentavat toimimaan monitieteellisessä tutkimusyhteisössä, kehittävät tieteelliseen asiantuntemukseen ja etiikan yleisiä valmiuksia sekä yleistä työelämäosaamista. Nämä opinnot kootaan vastaavan tohtoriohjelman/oppiaineen vaatimusten ja opiskelijan opintosuunnitelman ohjaamana.

Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus 30–40 op

Opinnot kehittävät opiskelijan oman tieteenalan valmiuksia, yhtäältä omaa tutkimustyötä laajemmin ja toisaalta sen erityiskysymyksiä syventäen. Näitä opintoja kootaan oman oppiaineen ja yksikön muiden oppiaineiden yhdessä tai erikseen tarjoamista jatkokoulutuskursseista.

Erikoistumiskoulutukset uudistuivat 1 päivänä tammikuuta 2015 voimaan tulleen valtioneuvoston asetuksen (1439/2014) mukaan siten, että ne eivät enää johda liseniaatin tutkintoon. Vanhamuotoiseen, liseniaatintutkintoon johtavaan koulutukseen otetuilla on oikeus suorittaa tutkintonsa loppuun siirtymäajan puitteissa. **Liseniaatintutkintoon johtavassa, vanhamuotoisessa erikoispsykologin koulutuksessa ja sosiaalityön erikoistumiskoulutuksessa vastaavien opintojen laajuus on 80 opintopistettä. Niitä koskevat erikoisalakohtaiset vaatimukset, jotka yksikkö erikseen hyväksyy.**

Tohtoriohjelmien opetussuunnitelmissa annetaan tarkemmat määräykset opintojen laajuudesta, sisällöstä ja suoritustavoista.

Lisäksi vaaditaan

b) Liseniaatintutkimus, jonka yksikkö hyväksyy. Liseniaatintutkimuksen ohjeellinen laajuus on 90 opintopistettä. Erikoispsykologin koulutuksessa ja sosiaalityön erikoistumiskoulutuksessa tutkimuksen laajuus on 40 opintopistettä.

2.8.1. Liseniaatintutkimus

Tutkimussuunnitelma

Liseniaatin tutkintoa suorittavan tulee laatia tutkimussuunnitelma, joka käsitellään jatkokoulutusseminaarissa.

Yhtenäinen käsikirjoitus tai artikkelitutkimus

Liseniaatintutkimuksen tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaan sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Liseniaatintutkimukseksi (90 op) voidaan hyväksyä 1) yhtenäinen tutkimus (monografia) tai 2) vähintään kaksi samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevää tieteellistä julkaisua tai julkaistavaksi hyväksytyä käsikirjoitusta ja niistä laadittu yhteenveto (artikkelitutkimus). Yhteenvedossa on esitettävä liseniaatintutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. **Kun liseniaatintutkimus jätetään tarkastettavaksi, yhteisjulkaisuista on annettava kaikkien kirjoittajien allekirjoituksellaan vahvistama kirjallinen selvitys liseniaattiopiskelijan osuudesta yhteisjulkaisuihin. Lisäksi tulee artikkelitutkimukseen liittää selkeä luettelo, josta käy ilmi missä artikkelit on julkaistu tai hyväksytty julkaistaviksi.**

Huomattava:

- Erikoispsykologin koulutuksen liseniaatintutkimuksia (40 op) koskevat ohjeet julkaistaan Psykonet –verkoston sivuilla: <http://www.psykonet.fi/Erikoispsykologikoulutus/opinto-oppaat>

- Sosiaalityön erikoistumiskoulutuksen lisensiaatintutkimukseen liittyvä ohjeistus on luettavissa sosiaalityön valtakunnallisen yliopistoverkoston, SOSNETin internet sivuilta: <http://www.sosnet.fi>.

Jos väitöskirjan käsikirjoituksen perusteella on myönnetty väittelylupa, voidaan ao. käsikirjoitus opiskelijan hakemuksesta hyväksyä lisensiaatintutkimukseksi.

2.8.2. Tarkastus

Tampereen yliopiston rehtori on päättänyt, että kaikkien 1.1.2014 lähtien esitarkastukseen jätettävien väitöskirjojen ja lisensiaatintutkielmien alkuperäisyys tarkastetaan käyttämällä **Turnitin-plagiaatintunnistusohjelmaa**. Opiskelija syöttää opinnäytteensä Turnitinin tarkastettavaksi, ja alkuperäisyysraportin tulkitsee opinnäytteen vastuullinen ohjaaja. Tarkastajan kirjallisen hyväksynnän jälkeen opinnäytteen voi jättää esitarkastukseen.

Lisensiaatintutkimus jätetään yksikön kansliaan tarkastusta varten **kolmena kansioituna paperitulosteena (huom! ei irtolehtiä)**. Ennen työn jättämistä opiskelijan tulee varmistaa ohjaajaltaan, että tutkimus on tarkastettavaksi jätettävässä kunnossa. **Työ tulee toimittaa täysin viimeisteltynä, koska tarkastukseen jättämisen jälkeen työtä ei enää korjata**. Käytännön menettelyohjeet löytyvät yksikön kotisivuilta.

Työtä tarkastettavaksi jätettäessä tarkastetaan, että hyväksytyt henkilökohtainen opintosuunnitelma on toimitettu yksikölle. Lisäksi tarvitaan ote opintosuoritusrekisteristä, josta käy ilmi, että tutkintoon vaadittavat muut jatko-opinnot on suoritettu ja niitä koskeva kokonaismerkintä rekisteröity. Käsikirjoituksen mukana tulee toimittaa myös valmiiksi täytetty todistushakemuslomake. (Todistuksen hakemuslomake: <http://www.uta.fi/kyky/tohtoriopinnot/todistus.html>).

Erikoissosiaalityöntekijän tai erikoispsykologin tutkintoa suorittavat voivat jättää lisensiaatintutkimuksensa (40 op) tarkastukseen ennen kuin tutkintoon vaadittavat muut opinnot on suoritettu, joten heidän ei tarvitse hakea opintokokonaisuusmerkintää ennen lisensiaatintutkimuksen jättämistä tarkastukseen eikä toimittaa edellä mainittua opintorekisteriotetta eikä todistushakemusta.

Tutkimukselle määrätään vähintään kaksi tohtoritutkinnon suorittanutta tarkastajaa. Ainakin toisen tarkastajan tulee olla yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön ulkopuolelta. Ennen tarkastajien valintaa opiskelijalle varataan tilaisuus huomauttaa tarkastajaksi esitettävien mahdollisesta esteellisyydestä. Tarkastajien tulee antaa tutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto arvosanaehdotuksineen.

Työn tarkastusta varten **oppiaine** järjestää julkisen lisensiaattiseminaarin, jossa ainakin toisen tarkastajan oltava läsnä. Tilaisuuden puheenjohtaja laatii siitä pöytäkirjan, johon merkitään tilaisuuden aika ja paikka, läsnäolijoiden lukumäärä, puheenvuorojen käyttäjien nimet ja tilaisuuden yleinen kulku. Se toimitetaan johtokunnan jäsenille yhdessä virallisten tarkastajien lausuntojen kanssa.

Kun tarkastustilaisuus on pidetty, lisensiaatintutkimuksen tekijä toimittaa lisensiaatintutkimuksen painettavaksi pdf-tallenteena Tampereen yliopiston kirjastoon, sen ohjeiden mukaisesti (http://www.uta.fi/kirjasto/julkaiseminen/pro_gradu.html). Lisensiaatintutkimuksen arvostelu voidaan ottaa jatkokoulutustoimikunnan ja johtokunnan esityslistalle vasta sen jälkeen, kun yksikkö on saanut yhden kappaleen painettuna kirjapainosta tai muuna paperiversiona. Yliopistopaino on sitoutunut toimittamaan yhden opinnäytteen yksikköön ja toisen kirjastoon arkistointia varten **neljän päivän** sisällä siitä, kun kirjapaino on saanut kirjaston ohjeissa mainitut dokumentit. Kirjasto julkaisee opinnäytteen ja sen tiivistelmän verkossa osoitteessa <http://tutkielmat.uta.fi>, jos opiskelija on antanut verkkojulkaisemiseen luvan.

Lisensiaatintutkimuksen arvostelee ja sen arvosanasta päättää yksikön johtokunta tarkastajien lausuntojen perusteella. Ensin asiasta lausuu kantansa yksikön jatkokoulutustoimikunta. Tarkastajat tekevät ehdotuksen lisensiaatintutkimuksesta annettavasta arvosanasta. Lisensiaatintutkimuksen tekijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen tarkastajien lausunnoista. Vastineen antamista varten tekijällä on oikeus pyytää tutkimuksen arvostelun siirtämistä yksikön johtokunnan seuraavaan kokoukseen.

Lisensiaatintutkimuksen tekijä voi tehdä johtokunnalle oikaisupyynnön lisensiaatintutkimuksen arvostelusta 14 päivän kuluessa johtokunnan arvostelupäätöksen tiedoksi saannista.

Kaikki lisensiaatintutkimukset arvostellaan asteikolla hylätty - hyväksytty – kiittäen hyväksytty.

2.9. Tohtorin tutkinto

2.9.1. Vaadittavat opintosuoritukset

Tutkintoasetuksen (Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista (794/2004) annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta 1039/2013, 21 §) mukaan **tieteellisen** jatkokoulutuksen yleisenä tavoitteena on, että jatkokoulutuksen suorittanut on

1. perehtynyt syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen;
2. hankkinut valmiudet soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
3. perehtynyt hyvin oman tutkimusalanensa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;
4. saavuttanut sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen;
5. saavuttanut riittävän viestintä- ja kielitaidon ja muut valmiudet toimia työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä kansallisesti ja kansainvälisesti

Filosofian, psykologian ja Yhteiskuntatutkimuksen tohtorin tutkinnon suorittamiseksi vaaditaan

*** lisensiaatin tutkinto samalla tai lähitieteiden alalla tai 60 opintopisteen laajuiset, tutkimustyötä tai ammatillista kelpoisuutta tukevat jatko-opinnot, joiden sisältö on seuraava:**

Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op

Opinnot kehittävät yleisiä teoreettisia ja menetelmällisiä taitoja, valmentavat toimimaan monitieteellisessä tutkimusyhteisössä, kehittävät tieteelliseen asiantuntemukseen ja etiikan yleisiä valmiuksia sekä yleistä työelämäosaamista.

Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus 30–40 op

Opinnot kehittävät opiskelijan oman tieteenalan valmiuksia, yhtäältä omaa tutkimustyötä laajemmin ja toisaalta sen erityiskysymyksiä syventäen.

Lisäksi

* **väitöskirja**, jonka yksikön johtokunta julkisen tarkastuksen jälkeen hyväksyy. Väitöskirjan ohjeellinen laajuus on 180 opintopistettä.

2.9.2. Väitöskirja

Yhtenäinen käsikirjoitus tai artikkeliväitöskirja

Väitöskirjan tulee olla itsenäiseen tieteelliseen työskentelyyn perustuva tutkimus, joka tarkastetaan julkisesti väitöstilaisuudessa.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä

1) aikaisemmin julkaisemattoman tutkimuksen käsikirjoitus (monografia) tai

2) vähintään **kolme korkeatasoista**, samaa ongelmakokonaisuutta käsittelevää tieteellistä julkaisua tai julkaistavaksi hyväksyttyä käsikirjoitusta sekä niistä laadittu yhteenveto (artikkeliväitöskirja). Väittelijällä tulee olla päävastuu em. kolmen artikkelin kirjoittamisesta ja tutkimuksen toteuttamisesta. Yhteenvedossa esitetään väitöskirjatutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset.

Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, mikäli väitöskirjan tekijällä on ollut niissä itsenäinen ja osoitettavissa oleva osuus. **Yhteisjulkaisuista on annettava kaikkien kirjoittajien allekirjoituksellaan vahvistama kirjallinen selvitys väittelijän osuudesta julkaisuihin samalla, kun tutkimus jätetään esitarkastukseen. Artikkeliväitöskirjaan tulee liittää selkeä luettelo, josta käy ilmi missä artikkelit on julkaistu tai hyväksytty julkaistaviksi.**

Artikkelilisensiaatintutkimuksen (90 op) laajentaminen artikkeliväitöskirjaksi

- pro gradu –töiden ja lisensiaatintutkimusten artikkelit voidaan sisällyttää artikkeliväitöskirjaan
- vähintään yksi artikkeli vaaditaan lisää laajennettaessa lisensiaatintutkimus väitöskirjaksi
- yhteenveto-osaa pitää laajentaa ainakin uuden artikkelin osalta, sen aihepiiri sekä tulosten kuvailu pitää sisällyttää yhteenveto-osaan.

Huomioitavaa: väitöskirjan tarkastus on täysin erillinen ja itsenäinen prosessinsa. Pro gradu – töiden ja lisensiaatintutkimusten artikkelit eivät automaattisesti ole riittävän korkeatasoisia väitöskirjaan.

Väitöskirjan tiivistelmä

Jokaiseen väitöskirjaan pitää sisältyä sekä suomen- että englanninkielinen tiivistelmä. Tiivistelmässä tulee esittää keskeiset teoreettiset käsitteet, tutkimusongelma, tutkimusaineisto, keskeiset tutkimusmenetelmät ja tärkeimmät tutkimustulokset.

Väitöskirjan kirjoituskieli

Väitöskirja kirjoitetaan suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi taikka yksikön suostumuksella muulla kielellä. Käsikirjoituskielen tulee olla sama kuin väitöskirjan. Väitöskirjan tekijän tulee huolehtia siitä, että käsikirjoituksen **kieliasu on moitteeton**.

Sähköinen ja painettu väitöskirja

Väitöskirja julkaistaan joko a) sähköisessä muodossa tai b) painettuna. Esitarkastukseen käsikirjoitus on kuitenkin jätettävä aina kolmena paperille tulostettuna ja kansioituna kappaleena (**ei irtolehtiä!**).

2.9.3. Esitarkastus

Tampereen yliopiston rehtori on päättänyt, että kaikkien 1.1.2014 lähtien esitarkastukseen jätettävien väitöskirjojen ja lisensiaatintutkielmien alkuperäisyys tarkastetaan käyttämällä Turnitin-plagiaatintunnistusohjelmaa. Opiskelija syöttää opinnäytteensä Turnitinin tarkastettavaksi, ja alkuperäisyysraportin tulkitsee opinnäytteen vastuullinen ohjaaja. Alkuperäisyysraportin tarkastajan kirjallisen hyväksynnän jälkeen opinnäytteen voi jättää esitarkastukseen.

Väitöskirjaksi aiotun tutkimuksen käsikirjoitus on väittelyluvan saamista varten jätettävä yksikön kansliaan **kolmena täydellisenä ja kansioituna tai nidottuna kappaleena paperitulosteena (ei irtolehtiä). Käytännön menettelyohjeet löytyvät yksikön kotisivuilta.**

Ennen käsikirjoituksen jättämistä opiskelijan tulee varmistaa tutkimustyönsä ohjaajilta että työ on tarkastettavaksi jätettävässä kunnossa. Ehdotuksen käsikirjoituksen esitarkastajiksi tekee pääsääntöisesti 1. ohjaaja.

Käsikirjoituksen jättämiseen liittyviä aikataulukysymyksiä voi tiedustella yksikön kansliasta.

Käsikirjoitusta tarkastukseen jätettäessä tarkistetaan, että hyväksyty henkilökohtainen opintosuunnitelma on toimitettu yksikköön. Käsikirjoituksen mukana tulee toimittaa myös valmiiksi täytetty todistushakemuslomake (<http://www.uta.fi/yky/tohtoriopinnot/todistus.html>). Lisäksi tulee esittää ote opintosuoritusrekisteristä, josta käyvät ilmi suoritettut tohtoritutkintoon kuuluvat opinnot ja niistä annettu kokonaismerkintä, tai jäljennös lisenssiaatin tutkinnon todistuksesta.

Tutkimukselle määrätään vähintään kaksi esitarkastajaa yksikön johtajan päätöksellä. Esitarkastajalta vaaditaan vähintään dosentin pätevyys. Esitarkastajien tulee olla yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön ja pääsääntöisesti myös Tampereen yliopiston ulkopuolelta. Yksikön dosentti, joka ei ole osallistunut työn ohjaukseen eikä työskentele yksikössä, voidaan määrätä esitarkastajaksi. Poikkeustapauksessa, jos työn arvioinnin edellyttämä asiantuntemus sitä vaatii, voidaan toinen esitarkastaja nimetä Tampereen yliopiston muiden tieteenalayksiköiden henkilökunnasta. Toisen esitarkastajista tulee pääsääntöisesti olla suomalaisen tiedeyhteisön aktiivinen jäsen. Ennen esitarkastajien valintaa väitöskirjan tekijälle varataan tilaisuus huomauttaa esitarkastajiksi esitettyjen mahdollisesta esteellisyydestä.

Esitarkastajia pyydetään antamaan perusteltu lausuntonsa siitä, katsovatko he käsikirjoituksella olevan sellaista tieteellistä arvoa, että voidaan antaa väittelylupa. Artikkeliväitöskirjasta annettavassa esitarkastuslausunnossa tulee arvioida yhteenvetoluvun lisäksi jo julkaistut artikkelit ja näiden muodostama väitöskirjan kokonaisuus.

Esitarkastajien yhteislausuntoa ei voida hyväksyä kuin **erityisen painavin perustein**.

Esitarkastuslausunnot

Lausunnoissaan esitarkastajien tulisi käsitellä **soveltuvin osin** seuraavia seikkoja:

- * **Väitöskirjan yleinen luonne:** väitöskirjan tieteellisen sisällön ja tärkeimpien tulosten **lyhyt** kuvaus.
- * **Aihe ja kysymyksenasettelu:** tieteellinen painoarvo, omintakeisuus, ajankohtaisuus.
- * **Aiemman tutkimuksen huomioiminen:** hallitseeko väittelijä aihepiiriin kirjallisuuden kriittisellä otteella ja pystyykö hän erittelemään aiempien tutkimusten ansioita ja heikkouksia.
- * **Aineisto:** aineiston laatu, laajuus ja soveltuvuus tutkimusongelman selvittämiseksi.
- * **Menetelmät:** menetelmien luotettavuus, soveltuvuus, omintakeisuus ja vaikeusaste.
- * **Tulosten esittely ja johtopäätökset:** tulosten ja johtopäätösten realistinen arviointi sekä niiden luotettavuus, uutuusarvo ja tieteellinen merkitys. Analyysin johdonmukaisuus ja monipuolisuus. Mahdolliset jatkotutkimusavaukset. Tutkimuksen yhteiskunnallinen merkittävyys.
- * **Kirjoituksen jäsentely ja esitystapa:** onko jäsentely onnistunut, ovatko käsikirjoituksen osat sopivassa suhteessa toisiinsa, onko tyyli, kieli ja painoasu väitöskirjaksi sopiva ja huoliteltu.

Esitarkastajien tulee perustelluissa lausunnoissaan selkeästi esittää joko väittelyluvan myöntämistä tai epäämistä, mutta ei ehdollista päätöstä. Esitarkastajat voivat esittää lausunnon tekijälle myös vähäisiä korjausehdotuksia - ei kuitenkaan sellaisia, joiden tekeminen olisi ehto väittelylualle. Lausunto tulee antaa kolmen kuukauden kuluessa siitä kun esitarkastajat on määrätty. Suositeltava pituus on 3-5 sivua.

Jos esitarkastuslausunto on kielteinen, esitarkastusprosessi voidaan lopettaa, jos jatko-opiskelija tätä pyytää. Asiasta tehdään muodollinen johtajan päätös. Prosessin rauettua uusi esitarkastus voidaan aloittaa, kun ohjaajat antavat siihen luvan.

2.9.4. Väittelylupa

Esitarkastajien lausunnot väittelyluvan myöntämistä varten lähetetään väitöskirjan tekijälle pääsääntöisesti 14 (poikkeustapauksissa viimeistään 5 pv) päivää ennen johtokunnan kokousta. Samalla tutkimuksen tekijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen esitarkastajien lausunnoista. Vastineen antamista varten tekijällä on oikeus pyytää väittelylupaa koskevan päätöksen siirtoa johtokunnan seuraavaan kokoukseen.

2.9.5. Kustos, vastaväittäjä ja arvostelulautakunta

Kun väittelylupa on myönnetty, johtokunta määrää julkista väitöstilaisuutta varten kustoksen ja yhden tai useampia **vastaväittäjiä**. Kustoksen tulee olla työsuhteessa yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikköön, tieteelliseltä pätevyydeltään vähintään dosentti. Vastaväittäjän tulee olla yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön ulkopuolelta. Suositeltavaa on, että vastaväittäjäksi määrätään joku muu henkilö kuin kumpikaan esitarkastajista. Vastaväittäjän valitseminen Tampereen yliopiston piiristä vaatii lisäperusteita. Tieteellisenä pätevyysvaatimuksena edellytetään vähintään dosentin pätevyystasoa. Ennen vastaväittäjän valintaa väittelijälle varataan tilaisuus huomauttaa vastaväittäjäksi esitettävän mahdollisesta esteellisyydestä.

Samassa yhteydessä johtokunta määrää väitöskirjalle **arvostelulautakunnan**, joka tekee johtokunnalle esityksen väitöskirjasta annettavasta arvolauseesta. Arvostelulautakunnan puheenjohtajaksi määrätään yksi muun oppiaineen (kuin väittelyalan) professori tai dosentin pätevyystason saavuttanut henkilö tieteenalayksikön piiristä. Lautakunnan muina jäseninä ovat esitarkastajat ja vastaväittäjä(t). Puheenjohtaja kutsuu arvostelulautakunnan koolle väitöstilaisuuden jälkeen, esittelee yksikön käyttämän arvosteluasteikon arvostelulautakunnan muille jäsenille, johtaa arvosanasta käytävää keskustelua, osallistuu arvosanan määrittämiseen sekä raportoi lautakunnan kannan tieteenalayksikölle. Ennen arvostelulautakunnan puheenjohtajan valintaa väittelijälle varataan tilaisuus huomauttaa ao. jäsenen mahdollisesta esteellisyydestä. On suositeltavaa että arvostelulautakunnan kaikki kotimaiset jäsenet osallistuvat väitöstilaisuuteen ja sen jälkeen pidettävään arviointikokoukseen. Tarvittaessa lautakunnan jäseniin voidaan olla yhteydessä muin keinoin.

2.9.6. Väitöstilaisuuden ajankohta

Ajankohdan määrittämistä varten **väittelijä** ottaa yhteyden kustokseen, vastaväittäjään ja yksikön kansliaan sekä huolehtii salivarauksesta. Yksikön johtaja määrää väitöstilaisuuden ajankohdan, viimeistään 14 päivää etukäteen. Väitöstilaisuuden ajankohta pyritään määrittelemään siten, että yksikön johtokunnan ja jatkokoulutustoimikunnan jäsenillä on halutessaan tilaisuus osallistua väitökseen.

2.9.7. Väitöskirjakappaleet ja väitöskirjan julkaiseminen

Ennen julkista tarkastusta väittelijä luovuttaa yksikölle väitöskirjaansa 10 (12) kappaletta nidottuina tai kansioituina paperitulosteina tai julkaisuina (HUOM! kirjojen määrästä ks. väittelijän käytännön ohjeet: <http://www.uta.fi/yky/tohtoriopinnot/tohtori/vaittelija.html#Käytäntö>). Samassa yhteydessä väittelijä antaa yliopiston kirjastolle luvan julkaista väitöskirjansa (jos ulkopuolinen kustantaja, varmistettava siltä sähköisen julkaisemisen mahdollisuus) tai väitöskirjan tiivistelmän (jos väitöskirja on painettu sähköisessä muodossa tietoverkossa).

Sekä sähköisen että painetun väitöskirjan julkaisemista koskevat ohjeet ovat yliopiston kirjaston verkkosivuilla.

12 nidottua tai kansioitua paperitulostetta väitöskirjasta tai 10 (12) julkaistua väitöskirjaa on toimitettava viimeistään 14 päivää ennen väitöstilaisuutta yksikön kansliaan. Myös artikkeliväitöskirja jätetään 10 (12)

täydellisenä kansioituna kappaleena. Väitöskirjaan liitettävästä irtolehdestä on käytävä ilmi väitöstilaisuuden aika ja paikka sekä se, että väitöskirja esitetään julkisesti tarkastettavaksi Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön suostumuksella.

Väitöskirjan julkisuus ja tiedottaminen

Ennen väitöstilaisuutta väitöskirja / sen tiivistelmä on luettavissa yliopiston www-sivuilla ja nähtävissä yksikön kansliassa. Tiedot väitöstilaisuudesta sekä väitöskirjan saatavuudesta ja nähtävillä olosta ilmoitetaan viimeistään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta yksikön ilmoitustauluilla sekä yliopiston ylläpitämällä www-sivuilla.

2.9.8. Väitöskirjan arvostelu

Yksikön määräämä **vastaväittäjä** antaa kirjallisen tarkastuslausunnon yksikön johtokunnalle. Lausunto toimitetaan väitöskirjan tekijälle pääsääntöisesti 14 (poikkeustapauksissa viimeistään 5) päivää ennen johtokunnan kokousta. Samalla tutkimuksen tekijälle varataan tilaisuus vastineen antamiseen vastaväittäjän lausunnosta. Vastineen antamista varten väitöskirjan tekijä voi pyytää väitöskirjan arvostelun siirtämistä seuraavaan kokoukseen.

Kustos antaa lausuntonsa väitöstilaisuuden kulusta.

Väitöksen arvostelua varten määrätty **arvostelulautakunta** tekee ehdotuksen annettavasta arvolauseesta. Ennen arvolause-ehdotuksen tekoa lautakunta kuulee kustosta, minkä jälkeen kustos poistuu kokouksesta. Jos arvostelulautakunnan jäsenen mielipide eroaa muitten mielipiteestä, se kirjataan lautakunnan kokouksen pöytäkirjaan. Arvostelulautakunnan puheenjohtaja allekirjoittaa kokouksen pöytäkirjan osallistujien puolesta.

Edellä luetellut lausunnot käsitellään ensin yksikön jatkokoulutustoimikunnassa. Toimikunta esittää oman ehdotuksensa väitöskirjan hyväksymisestä. Sen jälkeen väitöskirjan hyväksymisestä ja annettavasta arvolauseesta päättää yksikön johtokunta.

Väitökseen liittyvät tarkastuslausunnot on toimitettava yksikön kansliaan kuukauden kuluessa väitöstilaisuudesta.

Väitöskirjan tekijä voi tehdä johtokunnalle oikaisupyynnön väitöskirjan arvostelusta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista.

Väitöskirjaa arvosteltaessa käytetään 3-portaista asteikkoa: hyväksytyt, hyvä, erinomainen. Näiden arvosanojen ohjeellinen määrittely on esitetty **liitteessä**.

3. TODISTUKSET

Todistusta liseniaatin tai tohtorin tutkinnosta on haettava kirjallisesti yksikön kansliasta saatavalla lomakkeella, jonne se myös palautetaan (lomake on tulostettavissa myös yksikön kotisivuilta).

Todistushakemus on jätettävä yksikön kansliaan samalla, kun **väitöskirja** tai **liseniaatintutkimus (90 op)** jätetään tarkastettavaksi. Erikoistumiskoulutukseen liittyvää liseniaatintutkimusta (40 op) tarkastukseen jätettäessä todistushakemusta ei vielä tarvita. **Todistusanomusta jätettäessä opintasuoritusrekisterissä on oltava tiedot ja kokonaismerkintä suoritetuista opinnoista. Todistusanomukseen liitetään ajan tasalla oleva hyväksytyt opintosuunnitelma.**

Liseniaatin tutkinnosta annettavaan todistukseen kirjoitetaan tutkinnon pääaine, liseniaatintutkimuksesta annettu mainesana ja lyhyt selvitys tutkintoon sisältyvistä muista opintosuorituksista.

Tohtorin tutkintotodistukseen kirjoitetaan väitöskirjan nimi ja väitöskirjasta annettu arvolause sekä tohtoriohjelma ja tieteenala, johon väitöskirja aiheeltaan kuuluu.

3.1. Määräysten voimaantulo

Määräykset astuvat voimaan 1.8.2015 ja ovat voimassa 31.7.2018 asti.

4. TOHTORIOHJELMIEN OPETUSSUUNNITELMAT

1.8.2015–31.7.2018

Jatkotutkintoihin annettavasta opetuksesta ilmoitetaan yliopiston opetusohjelmassa sekä usein myös sähköpostilistojen kautta. Seuraavassa esitetään opetussuunnitelmasta tutkintovaatimusosa.

Opintojen rakenne

Tohtoriopinnot noudattavat kaikissa yksikön tohtoriohjelmissä samaa rakennetta. Opinnot (240 op) koostuvat kolmesta osasta

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus**
3. **Väitöskirjatyö**

Yhteiset jatkokoulutusopinnot koostuvat Tampereen yliopiston tutkijakoulun tarjoamista kursseista. Kaikissa ohjelmissä suoritetaan tutkimusetiikan kurssi ja (filosofian ohjelmaa lukuunottamatta) tieteenfilosofian kurssi. Kaikki yksikön jatko-opiskelijat esittelevät opintojensa aikana kerran työtään monitieteelliselle opiskelija- ja tutkijajoukolle *yksikön yhteisessä jatkokoulutusseminaarissa (=YKY-seminaari)*. Tämä esitelmä pidetään tohtorikoulutuksen puolivälissä. Esitelmän luonteesta ja ajoittamisesta sovitaan väitöskirjatyön ohjaajan kanssa. YKY-seminaari kuuluu pakollisena tohtoriopintoihin. Esitelmän pitämisestä YKY-seminaarissa ei anneta opintopisteitä.

Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemusta syventävät opinnot tukevat väitöstyötä, mutta opettavat myös oman tieteenalan laajempaa hallintaa tulevaa tutkijanuraa varten. Näiden opintojen rungon muodostavat tohtoriohjelmien (filosofia, historia, sosiaalitieteet, psykologia/logopedia) jatkokoulutusseminaarit (ks. opetusohjelma sekä tohtoriohjelmien erilliset opetussuunnitelmat) ja oppiaineiden tai tutkimusryhmien piirissä tapahtuva pienryhmäohjaus. Lisäksi väitöskirjatyön ohjaajan kanssa sovitaan tohtoriohjelman linjausten mukaan muita oman tieteenalan opintoja.

Väitöskirjatyö tapahtuu itsenäisesti oman tutkimustyön ohjaajien johdolla.

Aiemmin saman tieteenalan / lähitieteenalan oppiaineen lisenssiaatin tutkinnon suorittaneilta vaaditaan vain väitöskirjatyö.

Tohtoriohjelmat

Tohtoriohjelmat ovat:

- Filosofian tohtoriohjelma
- Historian tohtoriohjelma
- Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma

- Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma

Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmaan kuuluvat nuorisotutkimus, sosiaaliantropologia, sosiaalipolitiikka, sosiaalipsykologia, sosiaalityö, sosiologia, sukupuolentutkimus sekä rauhan- ja konfliktitutkimuksen tutkimusala.

Jatkokoulutustoimikunta muodostaa tohtoriohjelmien yhteisen johtokunnan.

Filosofian tohtoriohjelma

Tutkinnon tavoite:

Tohtoriohjelman tavoitteena on perehdyttää opiskelija syvällisesti filosofiaan, erityisesti yhteen sen osa-alueeseen, jolta opiskelija laatii itsenäisen tutkimuksen ja harjaantuu sitä kautta alan tutkimustyöhön. Tampereen yliopistossa filosofisen tutkimuksen vahvuusalueita ovat tällä hetkellä inhimillisen järjen (ml. tiedon, mielen ja kielen) tutkimus, yhteiskuntafilosofia, metafysiikka (ml. sosiaalinen ontologia), sekä filosofian historia varhaismodernista ja modernista filosofiasta 1900-luvun perinteisiin.

Tampereen yliopiston filosofian oppiaineessa eri lähestymistapojen (analyttinen, mannermainen, pragmatistinen) vuorovaikutusta pyritään aktiivisesti edistämään. Väitöskirjoja tehdään tällä hetkellä monilta eri alueilta, kuten epistemologiasta, logiikan, kielen ja kirjallisuuden filosofiasta, mielenfilosofiasta ja filosofisesta psykologiasta, metafysiikasta ja yhteiskuntafilosofiasta.

Kansallisten ja kansainvälisten yhteyksien luominen ja hyödyntäminen tutkimuksessa on tärkeä osa filosofian jatkokoulutusta. Tohtoriopinnoissa kiinnitetään huomiota myös siihen, että tutkintoa suorittavat saavat riittävät yleiset työelämävalmiudet ja että he osaavat työskennellä yhteistyössä muiden tieteenalojen kanssa.

Filosofian tohtoriohjelma, jolla on tiiviit kansalliset ja kansainväliset yhteydet, huolehtii siitä, että sen suorittaneet kykenevät tekemään laadukasta filosofista tutkimusta ja antamaan tutkimukseen perustuvaa opetusta. Filosofiasta väitelleet sijoittuvat tutkimus- ja opetustyöhön, tiedotus- ja kustannusalan tehtäviin sekä asiantuntijatehtäviin, joissa edellytetään kykyä hahmottaa laajoja kokonaisuuksia (esim. tiedehallinnon asiantuntijat).

Opiskelijamäärä: Aktiivisia jatko-opiskelijoita noin 15; uusia opiskelijoita hyväksytään vuosittain 2 – 4.

Resurssit: Oppiaineessa toimii kaksi professoria, yliopistonlehtori ja tutkijatohtori. Lisäksi ohjausta antavat oppiaineen muut dosentit ja senioritutkijat. Avustaviksi ohjaajiksi pyydetään tarvittaessa muiden Suomen yliopistojen ja ulkomaisten yliopistojen opettajia ja tutkijoita.

Opintojen rakenne

Filosofian tohtoriohjelman opinnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista ja laajuuksista:

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op**
3. **Väitöskirjatyö 180 op**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20 – 30 op

Yhteiset jatkokoulutusopinnot koostuvat [yliopiston tutkijakoulun ohjelmaan sisältyvistä opinnoista](#) sekä Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikön yhteisestä seminaarista (ns. YKY-seminaarista). Näistä YKY-seminaari ja Tampereen yliopiston tutkijakoulun järjestämä tutkimusetiikan kurssi ovat pakollisia opintoja. Tutkimusetiikan kurssi suoritetaan siinäkin tapauksessa, että on suorittanut tutkimusetiikkaa filosofian aineopinnoissa. Muut yhteiset opinnot valitaan tutkijakoulun tai yksikön tohtoriohjelmien järjestämistä erityistieteiden menetelmäkursseista sekä tutkija- ja työelämätaitojen kursseista, ja niistä sovitaan ohjaajan kanssa.

YKY-seminaari, jossa esitellään omaa väitöskirjatyötä yksikön toisille tohtoriohjelmile, suoritetaan opintojen keskivaiheessa.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30 – 40 op

Oman tieteenalan (filosofian) opinnot koostuvat usean lukukauden tohtoriseminaarista ja valinnaisista opinnoista, jotka tukevat väitöskirjan tekoa.

Seminaarityöskentely (15 op) tapahtuu oman tohtoriohjelman seminaarissa sekä filosofian tutkijaseminaarissa, jossa esitelmöivät oman yksikön tutkijat ja vierailijat. Suoritukseen kuuluu oman työn esittely, toisten osallistujien töiden kommentointi ja aktiivinen osallistuminen seminaareissa käytävään keskusteluun. Tohtoriopintojen alkuvaiheessa esitellään väitöskirjatyön suunnitelma ja laaditaan tutkimusaiheesta seminaariesitelmä. Keskivaiheessa laaditaan toinen seminaarityö. Opintojen loppuvaiheen seminaarissa esitellään väitöskirjatyön keskeiset kohdat.

Muut opinnot (vähintään 15 op) koostuvat valinnaisista filosofian tai muiden tieteenalojen opinnoista.

Filosofian opinnot valitaan tutkinto-ohjelman syventävistä ja jatko-opinnoista muulta kuin väitöskirjatyön alalta. Muiden tieteenalojen opinnot valitaan toisten tutkinto-ohjelmien ja tohtoriohjelmien tarjoamista opinnoista. Muiden opintojen kokonaisuus tukee ja laajentaa väitöstutkimuksessa saavutettavaa osaamista. Opinnot voivat sisältää osallistumista filosofian valtakunnalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutukseen, kirjallisia tenttejä, esseesuurituksia, kongressiesitelmää, julkaisutoimintaa ja osallistumista opetustehtäviin. Kokonaisuudesta ja siihen sisältyvien opintojen suoritustavoista sovitaan ohjaajan kanssa.

3. Väitöskirjatyö 180 op

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka laaditaan yksikön hyväksymästä aiheesta.

Ohjauskäytännöt/Ohjaussopimus

Jokaisella tohtoriopiskelijalla on 2-3 ohjaajaa, joista ainakin yksi on oppiaineen professori. Muut ohjaajat voivat olla dosentteja tai vastaavan pätevyyden omaavia henkilöitä.

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelija tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä ohjaajiansa kanssa ohjaussopimuksen, jossa sovitaan ohjauksen yleisistä periaatteista sekä opiskelijan ja ohjaajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Historian tohtoriohjelma

Tutkinnon tavoite:

Historian tohtorikoulutuksen tavoite on kouluttaa tutkijoita, jotka ovat päteviä analysoimaan yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä historiallisessa kontekstissa. Tämä tarkoittaa erityisesti muutoksen ymmärtämistä eli ilmiöiden ajallista, paikallista ja käsitteellistä vertailua. Kriittinen historiallinen tieto on avain nyky maailman ja tulevaisuuden ymmärtämiseen. Tohtorin tutkinto historiassa antaa pätevyuden tutkijan tehtävään ja lukuisiin hallinnon, koulutuksen ja kansalaisyhteiskunnan tehtäviin, joihin enemmistö tohtoreista sijoittuu.

Historian tohtoriopiskelijoiden tutkimuskohteet ovat laajat ja moninaiset, mutta keskittyvät oppiaineen vahvoille alueille. Näitä ovat modernisaation ja kansalaisyhteiskunnan historia, kansainvälinen vuorovaikutus ja arjen historia Suomessa ja varhaisessa Euroopassa. Tohtoriohjelmalla on omintakeinen, yhteiskuntahistoriallisesti painottunut profiili, jossa korostuvat ajallinen ja alueellinen vertailu sekä metodinen ja teoreettinen osaaminen.

Opiskelijamäärä: Aktiivisia jatko-opiskelijoita on noin 40. Uusia opiskelijoita hyväksytään vuosittain 4-8.

Resurssit: Oppiaineessa on neljä professoria, neljä yliopistonlehtoria, yksi yliopisto-opettaja sekä North American studies –professori. Lisäksi ohjausta antavat oppiaineen muut dosentit ja senioritutkijat. Oppiaineessa toimii yhteiskunnan historian huippuyksikkö, joka tukee jatkokoulutusta.

Opintojen rakenne

Historian tohtoriohjelman opinnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista ja laajuuksista.

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20–30 op**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op**
3. **Väitöskirjatyö 180 op**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot 20-30 op

Yhteiset opinnot ovat kaikille pakollisia (vähintään 20 op) ja ne suoritetaan pääsääntöisesti [Tampereen yliopiston tutkijakoulun ohjelman](#) tai yksikön tohtoriohjelmien tarjoamien kurssien mukaan. Historian tohtoriopiskelijoilta edellytetään Tutkimusetiikan ja Tieteenfilosofian kurssien sekä yksikön yhteisen jatkokoulutusseminaarin (YKY-seminaari) suorittamista. Muut yhteiset opinnot ovat valinnaisia ja niistä sovitaan ohjaajan kanssa.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus 30–40 op

Oman tieteenalan (historian) opinnot koostuvat usean lukukauden tohtoriseminaarista ja valinnaisista opinnoista, jotka tukevat väitöskirjan tekoa.

Seminaarityöskentely (15 op) tapahtuu oppiaineen yhteisessä jatkokoulutusseminaarissa ja oman tutkimusaiheen mukaan valittavassa teemaseminaarissa.

Kaikille tohtoriopiskelijoille yhteinen seminaari järjestetään kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Näissä seminaareissa jokainen tohtoriopiskelija esittelee tutkimustyötään kolme kertaa seuraavasti: 1) tutkimussuunnitelma; 2) metodiesitelmä; 3) väitöskirjan esittely käsikirjoituksen valmistuttua.

Teemaseminaarit (tutkimusryhmät), joissa opiskelijat esittelevät tutkimustyötään, kokoontuvat säännöllisesti lukukausien aikana. Opiskelijoiden tulee osallistua yhteisiin seminaareihin ja teemaseminaareihin säännöllisesti kolmen vuoden ajan.

Muut opinnot (vähintään 15 op) jakaantuvat seuraaviin kokonaisuuksiin (a–d) ja vaadittavat opintopisteet on koottava vähintään kolmesta osiosta (5 op). Opintosuorituksista sovitaan ohjaajan kanssa.

- a) Osallistuminen oman oppiaineen opetustyöhön (5 op)
- b) Osallistuminen tieteenalan kansainväliseen jatkokoulutukseen (1–2 jatkokoulutuskurssia = 5 op)
- c) Tieteellinen julkaisutoiminta (1 tieteellinen referee-julkaisu = 5 op)
- d) Esitelmät tieteellisissä kokouksissa (2 tieteellistä esitelmää = 5op)

3. Väitöskirjatyö 180 op

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka tehdään yksikön hyväksymästä aiheesta. Väitöskirja edellyttää noin kolmen vuoden kokoaikaista työskentelyä. Monografiatutkimuksen suositeltava laajuus on noin 250 sivua.

Ohjaukäytännöt/Ohjaussopimus

Jokaisella tohtoriopiskelijalla on 2–3 työnohjaajaa, joista ainakin yksi on oppiaineen professori. Muut ohjaajat voivat olla dosentteja tai vastaavan pätevyyden omaavia henkilöitä. Kerran vuodessa järjestetään tutkimuskeskustelu, johon osallistuvat tohtoriopiskelija ja kaikki ohjaajat.

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelija tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä ohjaajiensa kanssa ohjaussopimuksen, jossa sovitaan ohjauksen yleisistä periaatteista sekä opiskelijan ja ohjaajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Psykologian ja logopedian tohtoriohjelma

Tutkinnon tavoite:

Psykologian tohtorin tutkinnon suorittaneella henkilöllä on syvälinen käsitys psykologian tieteenalasta, sen kehityksestä, perusongelmista, tutkimusmenetelmistä ja psykologian yhteiskunnallisesta merkityksestä. Tohtorin tutkinnon suorittaneella henkilöllä on valmiudet

soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta psykologista tietoa. Tutkinnon suorittanut tuntee yleistä ja psykologian alan tieteenteoriaa ja pystyy luomaan uusia sovellutuksia. Tohtorin tutkinto mahdollistaa opiskelijoiden ohjaamisen ja tutkimusryhmien johtamisen

Logopedia pääaineenaan filosofian tohtorin tutkinnon suorittaneella henkilöllä on syvälinen käsitys logopedian tieteenalasta ja valmiudet itsenäiseen tutkimustyöhön, jonka avulla lisätään tietoa suomalaisten ihmisten vuorovaikutuksesta ja viestinnästä, erityisesti niiden häiriöistä, häiriöiden ennaltaehkäisystä ja kuntoutuksen vaikuttavuudesta. Tutkinnon suorittanut tuntee yleistä ja logopedian alan tieteenteoriaa ja pystyy luomaan uusia sovellutuksia. Tampereen yliopiston logopedian tutkimus on tällä hetkellä profiloitunut aikuisväestön puheen, kielen, äänen ja nielimistöimintojen häiriöihin, ja perustutkimuksen tuottamaa tietoa sovelletaan kuntoutustyön kehittämisessä.

Opiskelijamäärä: Tohtoriohjelmassa on noin 35 aktiivista opiskelijaa. Psykologian ja logopedian tohtorikoulutusohjelmaan hyväksytään vuosittain 4-6 uutta opiskelijaa.

Resurssit: Psykologian oppiaineessa on 4,5 professoria, 4,5 yliopistonlehtoria sekä yksi tutkijatohtori. Logopediassa on 1 professori, lehtori ja yliopistonlehtori. Lisäksi ohjausta antavat oppiaineiden dosentit ja senioritutkijat.

Opintojen rakenne:

Psykologian ja logopedian tohtorikoulutusohjelman opinnot koostuvat seuraavista kokonaisuuksista.

1. **Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20-30 op)**
2. **Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus (30-40 op)**
3. **Väitöskirja (180 op)**

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20-30 op)

Yhteiset jatkokoulutusopinnot kootaan a) yliopiston tieteenalayksiköille tarjoamista [yleisistä jatko-opintokursseista](#) ja yksikön tohtoriohjelmien tarjoamista kursseista sekä b) yksikön yhteiseen jatkokoulutusseminaariin (YKY-seminaari) osallistumisesta. Opiskelijoilta edellytetään Tutkimusetiikan ja Tieteenfilosofian kurssien suorittamista.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen laaja ja syvälinen tuntemus (30-40 op)

Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus kootaan a) yksikön (tai muiden tieteenalayksiköiden) eri tieteenalojen kursseihin osallistumalla, b) oman tutkimusalan syventävää kirjallisuutta suorittamalla, c) oman tieteenalan kansalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutustoimintaan osallistumalla, d) julkaisutoiminnalla ja kongresseihin osallistumalla, e) osallistumalla säännöllisesti jatkokoulutusseminaariin tai tutkimusryhmän toimintaan ja f) osallistumalla oman oppiaineen opetustyöhön ja työelämäyhteyksillä. Henkilökohtainen opintosuunnitelma/ohjaussopimus laaditaan ja päivitetään säännöllisesti pääohjaajan kanssa.

3. Väitöskirja (180 op)

Tieteenalayksikön johtokunta päättää väittelyluvan myöntämisestä väitöskirjakäsikirjoitukselle esitarkastajien lausuntojen perusteella ja väitöskirjan hyväksymisestä arvostelulautakunnan lausunnon perusteella.

Ohjauskäytännöt/Ohjaussopimus

Jokaisella tohtoriopiskelijalla on 2-3 ohjaajaa, joista ainakin yksi on oppiaineen professori. Muut ohjaajat voivat olla dosentteja tai vastaavan pätevyyden omaavia henkilöitä.

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelija tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä ohjaajiensa kanssa ohjaussopimuksen, jossa sovitaan ohjauksen yleisistä periaatteista sekä opiskelijan ja ohjaajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelma

Tutkinnon tavoite:

Ohjelman tavoitteena on yhteiskunnallisten ilmiöiden ja yhteiskunnallisen muutoksen kriittinen tarkastelu. Ohjelma tarjoaa tutkijakoulutusta, joka antaa monipuoliset valmiudet toimia vaativissa tutkimus- ja asiantuntijatehtävissä tohtoriohjelman koulutusaloilla. Jatko-opinnot lisäävät yleisiä teoreettisia ja tutkimusmenetelmällisiä taitoja, valmentavat toimimaan monitieteellisessä tutkimusyhteisössä ja kehittävät etiikan ja työelämäosaamisen taitoja. Tohtorintutkinnon suorittanut tutkija tuntee hyvin oman tutkimustraditionsa teorioita ja menetelmiä, tuntee laajasti yhteiskuntatieteiden tutkimusta ja kysymyksenasetteluja ja osaa arvioida erilaisten lähestymistapojen ja menetelmien merkitystä tutkimukselle.

Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelman pääaineet

- nuorisotutkimus
- rauhan- ja konfliktitutkimuksen tutkimusala,
- sosiaaliantropologia,
- sosiaalipolitiikka,
- sosiaalipsykologia,
- sosiaalityö,
- sosiologia ja
- sukupuolentutkimus.

Opiskelijamäärä: Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelmassa on noin 105 aktiivista opiskelijaa. Uusia opiskelijoita hyväksytään tohtoriohjelmaan vuosittain yhteensä 18-20.

Resurssit: Tohtoriohjelman oppiaineissa on 16 professoria ja 3 apulaisprofessoria sekä 25 yliopistonlehtoria tai muussa tehtävässä toimivaa opettajaa tai tutkijaa. Lisäksi ohjausta antavat oppiaineiden muut dosentit ja senioritutkijat.

Opintojen rakenne

Yhteiskuntatutkimuksen tohtoriohjelman opinnot (240 op) koostuvat kolmesta kokonaisuudesta, jotka ovat

1. yhteiset jatkokoulutusopinnot (20–30 op),
2. oman tieteenalan ja tutkimuskohteen opinnot (30–40 op) ja
3. väitöskirjatyö (180 op).

Opinnot mitoitetaan alla olevan suosituksen mukaisesti

- a) Osallistuminen oman oppiaineen opetustyöhön (5 op)
- b) Osallistuminen tieteenalan valtakunnalliseen tai kansainväliseen jatkokoulutukseen (1–2 jatkokoulutuskurssia = 5 op)
- c) Tieteellinen julkaisutoiminta (1 tieteellinen, väitöskirjaan kuulumaton referee-julkaisu = 5 op)
- d) Esitelmät tieteellisissä kokouksissa (2 tieteellistä esitelmää = 5op)
- e) Tohtoriohjelman järjestämään jatkokoulutusseminaariin osallistuminen 5 op/lukuvuosi.

1. Yhteiset jatkokoulutusopinnot (20–30 op)

Yhteiset jatkokoulutusopinnot syventävät yleisiä teoreettisia ja menetelmällisiä taitoja sekä valmentavat toimimaan monitieteisissä ryhmissä. Yhteiset jatkokoulutusopinnot koostuvat [Tampereen yliopiston tutkijakoulun](#) sekä yksikön tohtoriohjelmien tarjoamista kursseista. Sosiaalitieteen tohtoriohjelman opiskelijoilta edellytetään tutkijakoulun tarjoamien tutkimusetiikan ja tieteenfilosofian kurssien suorittamista.

Kaikki yksikön jatko-opiskelijat esittelevät opintojensa aikana kerran työtään monitieteelliselle opiskelija- ja tutkijajoukolle *yksikön yhteisessä jatkokoulutusseminaarissa* (=YKY-seminaari). Tämä esitelmä pidetään tohtorikoulutuksen puolivälissä. Esitelmän luonteesta ja ajoittamisesta sovitaan väitöskirjatyön ohjaajan kanssa. YKY-seminaari kuuluu pakollisena tohtoriopintoihin. Esitelmän pitämisestä YKY-seminaarissa ei anneta opintopisteitä.

2. Oman tieteenalan ja tutkimuskohteen tuntemus (30–40 op)

Nämä opinnot kehittävät tieteenalan tuntemusta omaa tutkimustyötä laajemmin ja syventävät opiskelijan tietoja tieteenalan erityiskysymyksistä. Kokonaisuus muodostuu oman oppiaineen tai

tutkimusteeman jatkokoulutusseminaarista, yksikössä tarjolla olevista jatkokoulutuskursseista, tutkimusprojektien, kansainvälisten tohtorikoulutusohjelmien ja konferenssien tarjoamista jatkokoulutuskursseista sekä ohjaajan kanssa sovittavista muista suorituksista. Osaksi opetussuunnitelmaa voidaan hyväksyä myös opinnäytetyöhön kuulumaton julkaisutoiminta ja esitelmät tieteellisissä kokouksissa. Perehtyneisyyttä omaan tieteenalan voi kehittää osallistumalla oman oppiaineen opetustyöhön. Henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan voidaan sisällyttää myös opintoja muissa yliopistoissa ja ohjelmissa.

3. Väitöskirja (180 op)

Väitöskirja on itsenäinen tieteellinen tutkimus, joka tehdään yksikön ja ohjaajien hyväksymästä aiheesta. Väitöskirjan ohjeellinen laajuus on 180 opintopistettä, mikä edellyttää noin kolmen vuoden kokoaikaista työskentelyä. Yksikön johtokunta hyväksyy väitöskirjan julkisen tarkastuksen jälkeen.

Ohjaukäytännöt/Ohjaussopimus

Jokaisella tohtoriopiskelijalla on 1-3 ohjaajaa, joista ainakin yksi on oppiaineen professori. Muut ohjaajat voivat olla dosentteja tai vastaavan pätevyyden omaavia henkilöitä.

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelija tekee henkilökohtaisen opintosuunnitelman laatimisen yhteydessä ohjaajiensa kanssa ohjaussopimuksen, jossa sovitaan ohjauksen yleisistä periaatteista sekä opiskelijan ja ohjaajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

Tohtoriohjelmien opetussuunnitelmien voimaantulo

Opetussuunnitelmat astuvat voimaan 1.8.2015 ja ovat **voimassa 31.7.2018 asti**.

Siirtymäsäännös: Jos opiskelijan henkilökohtainen opinto-ohjelma on hyväksytty ennen 31.7.2012, hänellä on oikeus suorittaa jatkotutkintoon vaadittavat 60 opintopisteen tutkimustyötä tukevat opintonsa oman opinto-suunnitelmansa mukaisesti lukuvuoden 2012–2013 ajan. Kokonaismerkintä 60 opintopisteen opinnoista tulee olla rekisteröity ennen 31.7.2013.

Lukuvuoden 2013–2014 alusta uudistettuja tutkintovaatimuksia sovelletaan kaikkiin jatko-opiskelijoihin, joilla tutkimustyötä tukevia 60 opintopisteen opintoja on vielä suorittamatta. Jo suoritettut jatko-opinnot luetaan täysimääräisinä hyväksi, mutta muilta osin opintojen rakenne voi muuttua. Opiskelijan henkilökohtaisessa opintosuunnitelmassa määritellään tarkemmin, miten uusia vaatimuksia hänen opintoihinsa sovelletaan.

LIITE Ohjeita vastaväittäjälle

Väitöksen ja väitöskirjan arviointikriteerit

Määritelmän mukaan ”*väitöskirja on omaan itsenäiseen tutkimukseen perustuva, uutta tieteellistä tietoa sisältävä yhtenäinen esitys*”. Tutkimuksen on oltava tieteellisesti rehellistä ja noudatettava hyvää tutkimuseettistä käytäntöä (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen, Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2012 <http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje>).

Väitöksen ja väitöskirjan arviointikriteerit ovat seuraavat:

- **Aihevalinta, tutkimusongelma, tehtävän rajausta ja tutkimuskysymykset:** Tutkimusaihe on tärkeä ja tieteellisesti perusteltu. Tutkimustehtävä on rajattu tarkoituksenmukaisesti. Tutkimuskysymykset ovat käsitteellisesti täsmällisiä ja niihin vastataan.
- **Aiemman tutkimuksen huomioiminen:** Tutkimus suhteutuu selkeästi tunnistettuun ja referoituun aiempaan tieteelliseen tutkimukseen. Työ osoittaa tärkeimpien relevanttien tutkimustulosten, teorioiden ja niiden kritiikin hallintaa. Hyvän työn merkki on oivaltava panos työn kannalta oleelliseen teoreettis-metodologiseen keskusteluun.
- **Käytetyt menetelmät:** Tutkimusmenetelmien valinta on perusteltu ja valinnat ovat tutkimuskysymysten kannalta mielekkäitä. Menetelmät on esitelty ja niitä on käytetty huolellisesti ja laadukkaasti. Tutkimusmenetelmien kehittäminen on erityinen ansio.
- **Aineisto:** Aineisto on laadullisesti relevanttia ja määrällisesti riittävää.
- **Analyysi** on systemaattista ja johdonmukaista. Analyysi soveltuu aineistoon ja kykenee vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin.
- **Tulosten esittely ja johtopäätökset:** Tulokset esitetään ymmärrettävästi ja ne perustuvat käytettyyn aineistoon. Työssä punnitaan tulosten ja johtopäätösten merkitys oman alan ja valitun kysymyksenasettelun kannalta. Tutkimustuloksista johdetaan jatkotutkimusaiheita. Tutkimuksessa pohditaan myös tulosten tieteellistä ja/tai yhteiskunnallista merkittävyyttä.
- **Kriittinen ote:** Tutkija osoittaa kriittisyyttä suhteessa aiempaan tutkimukseen, teorioihin, menetelmiin, aineistoon, lähteisiin ja oman työn tieteelliseen merkitykseen. Tutkimus on omaperäinen ja itsenäinen.
- **Muotoseikat:** Väitöskirja on esitysrakenteeltaan johdonmukainen ja kieliassultaan selkeä ja viimeistelty.
- **Artikkeliväitöskirjasta** annettavassa lausunnossa tulee arvioida yhteenvedoluvun lisäksi jo julkaistut artikkelit ja näiden muodostama väitöskirjan kokonaisuus. Artikkeliväitöskirjan mahdollisissa yhteisjulkaisuissa väittelijän oma panos on merkittävä.

Edellä mainittujen kriteerien täyttymistä arvioidaan kolmiportaisella asteikolla:

Hyväksytty (käännös: accepted)

Työ täyttää väitöskirjoista annetun määritelmän. Työssä on arviointikriteerien valossa selkeitä puutteita ilman riittävästi kompensoivia erityisansioita.

Hyvä (käännös: very good)

Työ on kauttaaltaan hyvätasoinen ja joillakin kriteereillä arvioituna jopa korkeatasoinen. Työ sisältää selkeitä ansioita, joilla voidaan kompensoida joitakin työssä ilmenneitä puutteita.

Erinomainen (käännös: outstanding)

Työ on erityisen korkeatasoinen kaikilla kriteereillä arvioituna. Siinä on arviointikriteerien valossa huomattavia ansioita ilman näitä mitätöiviä puutteita.